

Política de Desenvolupament de la Col·lecció

Biblioteca Sant Antoni M. Claret
de Sallent

Política de desenvolupament de la col·lecció de la Biblioteca Sant Antoni M. Claret de Sallent (darrera revisió 2016)

1. Introducció
2. Objectius
3. Audiència del document
4. Lleis, directrius i estàndards
5. Responsables de la col·lecció
6. Característiques de la col·lecció. Prioritats i limitacions
7. Criteris de selecció
8. Eines de selecció
9. Difusió de la col·lecció
10. Avaluació de la col·lecció
11. Retirada de fons obsolet
12. Polítiques de comunicació amb els usuaris (suggeriments, desiderates, donatius, etc.)

1.- Introducció

La Política de Desenvolupament de la Col·lecció (PDC a partir d'ara) és un text de referència que conté els principis i criteris que regeixen la selecció dels fons documentals de la Biblioteca Sant Antoni M. Claret de Sallent així com la forma d'adquisició, el seu processament i la seva conservació.

Aquest document pretén ser el compromís de difusió de les línies estratègiques de treball per a la col·lecció. Com a eina viva que és s'anirà actualitzant amb posteriors revisions.

La Biblioteca Sant Antoni M. Claret, inaugurada l'any 1918, és un equipament municipal que es gestiona conjuntament entre l'Ajuntament de Sallent i la Diputació de Barcelona, i forma part de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la província de Barcelona. Les dues administracions són les responsables de la formació i el manteniment de la col·lecció documental, que es complementa amb les aportacions econòmiques de la Generalitat de Catalunya per mitjà del programa SAB (Sistema d'Adquisició Bibliotecària), que dóna suport a l'edició en català, i donacions particulars

Els documents de referència per elaborar la PDC de la biblioteca són:

- *Política de desenvolupament de la col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2012
- Conveni signat entre la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Sallent

2.- Objectius

- Formar una col·lecció coherent amb la missió i els objectius de la biblioteca
- Fixar l'àmbit d'actuació de la biblioteca i facilitar la coordinació amb d'altres entitats municipals
- Assenyalar les prioritats i limitacions de la col·lecció
- Definir i donar a conèixer els criteris de selecció, adquisició, retirada de documents, així com la política d'acceptació de donatius
- Establir els criteris de distribució pressupostària de les adquisicions

3.- Audiència del document

Aquest document va dirigit als usuaris de la biblioteca, als gestors municipals i als professionals de la biblioteca i es troba accessible a la pàgina web de la biblioteca.

4.- Lleis, directrius i estàndards de biblioteca

La legislació vigent sobre biblioteques és la *Llei 4/1993 de 18 de març del sistema bibliotecari de Catalunya*. L'article 31 i 32 descriu els diferents tipus de biblioteques i les atribucions de cadascuna. A l'article 34 s'especifiquen les atribucions que tenen les biblioteques locals:

" (...) Les biblioteques locals (...) són les que compleixen les condicions necessàries per prestar el servei de lectura pública en una àrea determinada, coordinen llur activitat amb la biblioteca central comarcal o amb la biblioteca central urbana corresponent i poden donar suport a biblioteques filials."

Els principis bàsics, les normes i les directrius que s'han tingut en compte per elaborar aquest document són:

- *Manifest de la IFLA/UNESCO sobre la biblioteca pública (1994). Actualització 2009*
- *Directrius de la IFLA per al servei de les biblioteques públiques (2013)*
- *Mapa de lectura pública de Catalunya (2008) i Actualització (2012)*
- *Nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya (2008)*
- *Política de Desenvolupament de la Col·lecció de la Gerència del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona (2012)*

5.- Responsables de la col·lecció

L'equip responsable està compost per Quim Crusellas, director, Teresa Padullés, auxiliar, per la part de novel·la, i Raquel Benitez i Montse Canal, auxiliars, per la part de llibre infantil.

6.- Característiques de la col·lecció. Prioritats i limitacions

La composició de la col·lecció es basa en els principis recollits en els documents internacionals de referència.

Segons el Manifest de la IFLA/ UNESCO sobre la Biblioteca Pública:

"Tots els grups d'edat han de trobar material adequat a les seves necessitats. Els fons i els serveis han d'incloure tot tipus de suports adients, tant en tecnologia moderna com en material tradicional. Són fonamentals l'alta qualitat i l'adequació a les necessitats i als condicionaments locals. El fons ha de reflectir les tendències actuals i l'evolució de la societat com també la memòria de l'esforç i la imaginació de la humanitat. Els fons i els serveis no han d'estar sotmesos a cap forma de censura ideològica, política o religiosa, ni tampoc a pressions comercials".

A banda del manifest, cal que pensem també a les Directrius de la IFLA/UNESCO per al desenvolupament del servei de biblioteques públiques on també es menciona quines han de ser les característiques del fons documental de les biblioteques públiques:

"La biblioteca pública ha d'oferir un ampli ventall de recursos en diversos formats i en una quantitat suficient per satisfer les necessitats i els interessos de la comunitat. Aquest conjunt de recursos ha de reflectir la cultura de la comunitat local i de la societat. A més, les biblioteques públiques han d'estar al dia dels nous formats i dels nous mètodes per accedir a la informació. Hi ha d'haver un accés òptim a la informació, en el format que sigui. El desenvolupament de fons i recursos d'informació local és vital."

Segons les característiques d'espai i àrea d'influència establertes per la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, la biblioteca pertany al mòdul L2 i disposa d'un fons de 45.000 volums, majoritàriament de lliure accés. Aquest fons ha de donar resposta a les necessitats dels usuaris de Sallent i contemplar la seva diversitat cultural i generacional. El pressupost i l'espai intern condicionen les adquisicions i prioritza sempre l'adquisició dels documents de més interès per als usuaris tenint en compte les diverses temàtiques del coneixement, les edats, i els diferents suports documentals.

Distribució del fons a la biblioteca

El fons es troba distribuït entre l'àrea general, l'àrea infantil, l'àrea de música i imatge, l'àrea de revistes i diaris, la col·lecció local i el magatzem. El fons antic es troba dipositat a la Casa Museu Torres Amat. La biblioteca manté part del fons en seccions diferenciades de la resta de la col·lecció general amb la finalitat de millorar l'accessibilitat i facilitar l'autosuficiència de l'usuari: racó de pares.

Suports documentals

El fons actual de la col·lecció està format principalment per llibres, CD, DVD i publicacions periòdiques, i en menor quantitat per recursos electrònics d'accés en xarxa, audiollibres, llibres digitals i mapes.

Com a valor de referència seguim els percentatges que es recomanen a la Política de Desenvolupament de la Col·lecció de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona per a biblioteques del mòdul L2.

Per exemple, en relació als tipus de suport, la col·lecció s'ajusta als percentatges recomanats:

	L2			
	PDC	Biblioteca	%	
Llibres	80%	81%	1%	▲
CD	12%	11%	-1%	▼
DVD	8%	8%	0%	-
Altres suports	0%	0%	0%	-

Nivell (general/infantil)

Distribució del fons general/infantil:

	L2			
	PDC	Biblioteca	%	
Fons general	78%	81%	3%	▲
Fons infantil	22%	19%	-3%	▼

La biblioteca aposta per anar augmentat el fons infantil, a mesura que l'espai ho permeti.

Tipus d'obra (ficció/no ficció)

Distribució del fons de llibres de ficció/no ficció:

	L2			
	PDC	Biblioteca	%	
Fons ficció	40%	31%	-9%	▼
Fons no ficció	60 %	69%	9%	▲

Històricament la biblioteca ha acumulat més fons de no ficció. A mesura que l'espai ho permeti s'anirà augmentant el fons de ficció.

Llengua dels documents

Les llengües dels documents de la col·lecció són majoritàriament el català i el castellà, les llengües de comunicació habitual del nostre municipi. En llibres, ambdues llengües tenen actualment el mateix percentatge de títols dins la col·lecció.

	Títols de llibres totals	Títols de novel·la
Català	15.893	2.320
Castellà	15.882	2.505

Les obres de ficció escrites en castellà i català s'adquireixen en la llengua original. En les obres de ficció d'autors estrangers es prioritza les traduccions al català, si bé s'intenta que hi hagi un equilibri entre les dues llengües.

Les obres de no ficció s'adquireixen indistintament en les dues llengües, fent especial atenció al que s'edita en català.

En una petita proporció, altres llengües representades a la col·lecció són l'anglès, el francès i l'alemany, per citar les més representades. Atenent a altres col·lectius del municipi també s'adquireixen documents en àrab.

Matèries

La biblioteca ofereix una col·lecció equilibrada, de caire generalista, de qualitat i adequada a les necessitats dels usuaris.

La distribució per matèries dels llibres del fons general és la següent:

	L2		
	PDC	Biblioteca	
0 Obres generals	1%	2%	▲
1 Filosofia i psicologia	4,5%	3%	▼
2 Religió	1%	2%	▲
3 Ciències socials	5%	9%	▲
4 Filologia	3,5%	5%	▲
5 Ciències pures	5%	4%	▼
6 Ciències aplicades	10%	8%	▼
7 Art i esports	7,5%	8%	▲
8 Literatura	3,5%	2%	▼
9 Història	3%	7%	▲
91 Geografia	5%	2%	▼
92 Biografia	2%	2%	▲
N Novel·la	16,5%	21%	▲
JN Novel·la juvenil	3%	3%	▲
C Còmic	4,5%	1%	▼
Total	75%	81%	▲

La distribució per matèries dels llibres del fons infantil és la següent:

	L2		
	PDC	Biblioteca	
Infantil coneixements	6%	7%	▲
IC Còmics infantils	4%	2%	▼
I* Contes fins a 7 anys	9%	5%	▼
I** Lectures de 8 a 10 anys	4%	3%	▼

I*** Lectures de 10 a 12 anys	2%	2%	-
Total	25%	19%	▼

La distribució per matèries dels CD i DVD és la següent:

	L2		
	PDC	Biblioteca	
CD0	19%	21%	▲
CD1	10%	9%	▼
CD2	36%	35%	▼
CD3	10%	13%	▲
CD4	3%	3%	--
CD5	10%	9%	▼
CD6	2%	2%	-
CD7	10%	8%	▼
DVD ficció/DVDM	40%	51%	▲
DVD no ficció	20%	28%	▲
DVD infantil	40%	21%	▼

La diferència a favor dels vídeos de ficció per adults és per l'interès de la biblioteca per tenir un fons cinematogràfic representatiu i atractiu per als usuaris adults.

Les noves adquisicions per al manteniment de la col·lecció provenen dels pressupostos de:

- Diputació de Barcelona 80 %
- *Ajuntament de Sallent* 10 %
- Generalitat de Catalunya a través del SAB amb un pressupost anual variable al voltant del 10%

Amb les seleccions mensuals que Diputació de Barcelona ofereix per mitjà de la Gerència de Serveis de Biblioteques s'adquireixen:

- Llibres de coneixements fons general en un percentatge de 33% del total del pressupost
- Llibres de coneixements infantils en un percentatge de 5% del total del pressupost
- Ficció per a adults: novel·la, novel·la juvenil, poesia, teatre, narrativa i còmic en un percentatge de 20% del total del pressupost
- Llibres infantils d'imaginació (contes i primeres lectures fins a 12 anys) i còmics en un percentatge de 20% del total del pressupost
- Música en suport CD en un percentatge de 10% del total del pressupost
- DVD de pel·lícules per a infants i adults en un percentatge de 10% i DVD de documentals en un percentatge de 2%
- Publicacions periòdiques, diaris i revistes

La Gerència de Serveis de Biblioteques facilita l'accés a recursos electrònics, audiollibres i llibres digitals de forma centralitzada.

Les adquisicions que es realitzen amb pressupost municipal tenen com a objectiu central complementar els fons seleccionats de la Gerència de Serveis de Biblioteques i prioritza les adquisicions dels materials següents:

- Novel·la
- Fons vinculats a la col·lecció local
- Reposició dels documents malmesos per l'ús o perduts
- Publicacions periòdiques locals

Queden fora de les adquisicions de la biblioteca per limitacions de pressupost o d'espai, per tipus de contingut o de forma, perquè es deteriora ràpidament amb l'ús,... els suports i matèries següents:

- Llibres universitaris dels cursos superiors
- Llibres molt especialitzats en un tema determinat
- Formats obsolets (VHS, cassettes)
- Llibres que conviden el lector a escriure-hi o pintar-hi
- Llibres de text
- Llibres enquadernats en espiral o altres enquadernacions fràgils
- Llibres en llengües que no tinguin representació a la població

Col·lecció local

La biblioteca és una institució bàsica dins del municipi de Sallent pel que fa a la recopilació, preservació i promoció de la cultura local en tota la seva diversitat.

La col·lecció local abasta autors i temes referents al municipi de Sallent. Es consideren autors locals totes aquelles persones que viuen i treballen al municipi o que al llarg de la seva vida hi han tingut algun vincle, tant si les seves obres parlen de Sallent o no.

Pel que fa a les temàtiques es recullen tots aquells documents de caràcter històric i d'actualitat, informacions de contingut ampli o bé puntual referents a la localitat.

El nombre de documents creix anualment en funció de la producció local.

Es guarda qualsevol tipus de material, en qualsevol suport, i s'intenta tenir dos exemplars de cadascun d'ells, un per a la preservació i l'altre per al préstec.

La biblioteca es coordina amb altres institucions del municipi per a la recollida i conservació i per evitar duplicitats (arxiu municipal)

Els fons locals de la biblioteca es consideren fons patrimonials i en aquest sentit s'ha de garantir la seva conservació total i permanent a la biblioteca i/o municipi. La biblioteca vetllarà perquè el fons locals que siguin únics es digitalitzin, garantint-ne així la seva conservació. Per facilitar-ne l'accés es tindrà en compte el Dipòsit digital Trencadís de la Xarxa de Biblioteques Municipals que garanteix la seva preservació i l'accés a través d'Internet.

Especialitzacions temàtiques, centres d'interès i altres materials especials

La biblioteca compta amb els centres d'interès següents diferenciats de la resta de fons de la biblioteca:

- Racó de pares i mares amb una selecció de documents llibres, CD, DVD, revistes...per ajudar i orientar en l'educació dels fills. Els documents estan classificats per temàtiques i degudament identificats.

S'adquireixen també materials de lectura fàcil, llibres en lletra gran, novel·la en idiomes..., d'acord amb els diferents perfils d'usuaris. Aquests materials se seleccionen amb les novetats mensuals que ofereix la Gerència de Serveis de Biblioteques i també amb pressupost municipal segons l'oferta del mercat i el pressupost que s'hi pot destinar.

Publicacions periòdiques i premsa

Es fan subscripcions a la premsa diària en català i castellà i a la premsa comarcal. Es prioritzen els diaris publicats a Catalunya i els diaris d'abast estatal que tinguin una edició específica per a Catalunya.

Revistes per a adults i per a infants de diferents matèries que responen a les necessitats informatives i de lleure dels usuaris. La biblioteca no incorpora revistes oposades als valors i la missió de la biblioteca pública (per exemple les denominades "revistes del cor")

Cada any es revisen les subscripcions en funció del pressupost, del mercat i de les preferències comunes dels usuaris.

Es conserven uns determinats títols de revistes pel seu interès històric, local, matèria determinada relacionada.

7.- Criteris de selecció

Criteris generals

- La consideració com a obra bàsica de cada matèria
- L'interès general del contingut de l'obra
- L'adequació de l'obra a les necessitats dels usuaris actuals i potencials
- La informació acurada del contingut
- La imparcialitat de l'obra. Hi ha d'haver representades a la biblioteca les diverses tendències de tot el coneixement amb especial cura en la religió, economia, política i història, els gèneres musicals i la història del cinema
- El nivell de les obres ha de ser de divulgació general
- La significació dels autors, traductors, prologuistes, il·lustradors i editors o productors
- L'existència de pròleg, notes, índex i bibliografia
- L'equilibri amb els documents existents a les col·leccions
- La darrera edició de cada obra
- Preferència per les obres senceres versus reculls, sobretot en la música
- Premis literaris, discogràfics i cinematogràfics

Característiques físiques

- Enquadernació sòlida, preferència per les edicions en tapa dura
- Tipografia clara i llegible
- Qualitat de les il·lustracions, imatges i so
- Presentació acurada

Duplicació de títols

Per norma general no es planteja la duplicació de títols de la col·lecció a excepció de:

- Documents de la col·lecció local, s'intentarà tenir com a mínim un exemplar a sala i un exclòs de préstec
- Lectures obligatòries de les escoles i institut del municipi, en funció de la demanda
- Novel·les o d'altres documents de ficció infantil o d'adult amb més demanda per part dels usuaris

criteris circumstancials

Per a la selecció anual es tenen en compte: el pressupost disponible, les efemèrides, els esdeveniments culturals del municipi i l'agenda d'activitats de la biblioteca.

8.- Eines de selecció

Per part de la Gerència de Serveis de Biblioteques de Diputació, la biblioteca disposa d'aplicacions informàtiques per a la selecció mensual de llibres i audiovisuals, amb una selecció prèvia de documents on escollir. També per a la selecció anual de revistes i diaris, d'acord al pressupost anual assignat.

Per part de la Generalitat de Catalunya la biblioteca té accés a l'adquisició de llibres en català a través del SAB, d'acord a una assignació anual.

La biblioteca utilitza, a més, altres eines per a la selecció bibliogràfica:

- Bibliografia Bàsica elaborada per la Gerència de Serveis de Biblioteques
- Aplicació de la Gerència per a la comparació de fons amb altres biblioteques de la XBM i amb la Bibliografia Bàsica
- Recursos per a la selecció de novetats discogràfiques, elaborats per la Gerència de Serveis de Biblioteques
- Servei d'Informació Selectiva de la Generalitat de Catalunya (SIS)
- Catàlegs editorials impresos i en línia
- Webs de llibreries i distribuïdors especialitzats
- Premsa i revistes especialitzades

9. Difusió de la col·lecció

La difusió de la col·lecció permet promoure i dinamitzar el fons i potencia la seva consulta i el servei de préstec. La biblioteca posa a l'abast dels usuaris les eines següents:

- Catàleg Aladí
- Guies de lectura i novetats
- Web de la biblioteca
- Xarxes socials de la biblioteca
- Exposicions documentals
- Activitats
- Centres d'interès
- Biblioteca Virtual
- Trencadís
- Altres

10. Avaluació de la col·lecció

L'avaluació del fons de la biblioteca Sant Antoni M. Claret es realitza a partir de tres criteris bàsics:

- Actualització del contingut dels documents
- Indicadors de préstec
- Estat físic dels documents

Es fa anualment per ajustar la col·lecció de la biblioteca tant a aquesta política de la col·lecció com als estàndards vigents, així com també a les demandes i preferències dels nostres usuaris. La Gerència de Serveis de Biblioteques ens ofereix una sèrie de recursos estadístics per a la seva realització:

http://intrabib.xb.ad.diba.es/Xt/Bib/biblioteques/planificacio_avaluacio/estadistiques/informes.asp

11. Retirada de fons

La retirada de fons o esporgada continuada és necessària per mantenir l'actualitat i la utilitat de la col·lecció, per assegurar la seva vitalitat i també per fer lloc a nous materials.

Se segueixen els criteris d'esporgada que marca la Gerència de Serveis de Biblioteques, posant especial èmfasi en l'estat físic dels documents, la freqüència d'ús, l'antiguitat de l'obra i l'obsolescència del contingut.

Pel que fa a l'estat físic es retiraran:

- Documents envellits per l'ús
- Suports en desús
- Obres incompletes

Pel que fa a l'obsolescència dels continguts es retiraran:

- Continguts desfasats o incorrectes, que puguin conduir a donar informació errònia
- Llibres de ciència i tecnologia que tenen una vida curta, sobretot algunes matèries (informàtica) respecte d'altres (matemàtiques).
- Documents de geografia política i atlas, sempre canviant
- Textos legislatius amb noves actualitzacions o modificacions de bona part del seu contingut
- Edicions velles quan se n'adquireixen de noves
- Guies de viatge amb informació desfasada

El període d'amortització de documents establert per la Diputació de Barcelona és de cinc anys, període al qual també s'acull l'Ajuntament de Sallent.

La destinació final dels documents desestimats és:

- Donació a les entitats: biblioteques públiques, centres d'ensenyament, organitzacions sense ànim de lucre
- Espai d'intercanvi de llibres entre els usuaris
- Reciclatge
- Venda al preu públic aprovat

12. Donatius i suggeriments dels usuaris

Donatius

La biblioteca agraeix els donatius que s'adeqüin a la seva política de la col·lecció, que suposin un benefici per al seu fons, siguin d'interès per als seus usuaris, estiguin en bon estat de conservació i que compleixin els criteris següents:

Acceptem:

- Obres de ficció i contes infantils en català i castellà que no superin els 5 anys d'antiguitat
- Obres de ciències que no superin els 5 anys d'antiguitat
- Obres d'humanitats que no superin els 5 anys d'antiguitat
- Obres sobre el municipi, el seu entorn social, cultural i històric i autors locals sigui quina sigui la seva antiguitat
- Materials audiovisuals que estiguin en bon estat i en suports actuals (DVD, Blue-Ray, CDROM)

No acceptem:

- Documents amb continguts que poden esdevenir obsolets amb rapidesa
- Llibres de text, enciclopèdies
- Obres amb continguts d'un nivell massa especialitzat per a una biblioteca pública a criteri del personal de la biblioteca
- Documents que expressin opinions o continguts sancionats per la llei
- Obres de coneixement escrites en la seva totalitat en llengües que no siguin el català o el castellà
- Diaris, revistes i altres publicacions en sèrie que no siguin locals
- Obres en volums que no estiguin completes
- Documents en formats obsolets: videocassette, ...

Si els donatius no encaixen en la col·lecció de la biblioteca els donants els poden deixar en el racó d'intercanvi al replà de la primera planta de la biblioteca, d'on també poden recollir-ne d'altres per a ells.

Suggeriments de compra

Les desiderates o suggeriments dels usuaris són el mecanisme que la biblioteca té establert per tal que els usuaris puguin proposar l'adquisició de documents. Seran valorades pel personal bibliotecari i s'hauran d'adaptar als requeriments següents:

- Siguin d'interès per al nostre centre
- Pugui ser interessant per a altres usuaris
- S'adeqüi a la política de col·lecció establerta
- Hi hagi pressupost suficient per a la compra

Els suggeriments es poden comunicar per les vies següents:

- A través de la Biblioteca Virtual
- Per correu electrònic a la bústia de la biblioteca
- Bústia de suggeriments i queixes
- Adreçant-se directament al personal de la biblioteca

